

DOLŽNOST IN ŽIVLJENJE.

(ZBRALA ANICA LEBARJEVA),

Nismo zato na svetu, da bi bili srečni, nego zato, da vršimo svojo dolžnost. *Kant.*

Kaj bi bilo z našimi dolžnostmi, če bi nas ne stale nikake žrtve? *Auerbach.*

Ne sijaj uspeha nego čistost stremljenja in zvesto vztrajanje v dolžnosti tudi tam, kjer se kaže komaj vidljiv uspeh: to določa vrednost človeškega življenja. *Moltke.*

Izvršeno dolžnost čutimo pogosto kot krivdo, ker nikoli ne moremo zadostno vršiti svojih dolžnosti. *Goethe.*

Negotova in minljiva je sreča, gotova in stalna pa je dolžnost. *Feuchtersleben.*

Od težkih dolžnosti nas more rešiti le njih vestna vršitev. *Goethe.*

Nekaj čudnega v človeškem življenju je to, da tedaj, ko najmanj mislimo na srečo, ampak zvesto vršimo svojo dolžnost, stoji nepričakovano sredi težavnih življenjskih razmer — naša sreča pred nami. *Humboldt.*

○○○◎○○○

IZ DNEVNIKA.

TADEJA.

17. januarja 1924.

Zakole zvečer, ko začno prva božja očesca mežikati pod nebom, ko lega na zemljo tajinstven mrak, mi je srce najbolj občutljivo.

Dan preživim v delu, pri knjigah, v družbi. In v solncu, hrupu in šumu pozabim na sebe, živim zunanje življenje. Notranje življenje je zaklenjeno globoko v duši. Ne upa si na dan, saj ne ljubi smeha, poskočnih besed in šumnih pesmi.

A v mraku, ko hrup pojenja, ko se umire ceste in ulice, se zgane v duši notranje življenje. Nalahno, prav nalahno odpre duri moje duše in stopi predme.

In sedaj se pogovarjava. To življenje, ti zveneči glasovi v duši so moj voditelj. Ves dan je molčal in poslušal, sedaj v mraku izpregovori. Bodri me, ki sem šibka in omahljiva, svari me, kara me, če sem napravila čez dan kaj krivičnega; kaže mi pot, riše mi smernice za drugi in tretji dan . . .

Ko so na nebu prižgane vse božje lučke, ko se je utrdila noč, zopet utihne moj voditelj in se tiho umakne v svojo kamrico.

NAMIŠLJENE VREDNOTE.

ANICA LEBARJEVA.

nogokrat se smejemo otrokom, ki imajo vsako svetlo reč za zlato. Blesteče, a sicer malo vredne stvari smatrajo za bogastvo. Istotako se jim smejemo, ker se zde samim sebi silno važni in imenitni, kadar morejo odraslim pri prav neznatnih rečeh pomagati.

In vendar smo tudi odrasli ljudje v precenjevanju vrednot večinoma vse življenje — otroci.

Morda smo pa od te slepote izvzete me, ki stremimo za tem, da spoznamo pravo vrednost časnih in večnih dobrot? Najbrž se moramo tudi me v tem oziru prištevati k otrokom.

Toda pri tem ne sme ostati. Stremljenje po pravem spoznanju mora biti vedno v nas prav živo. Po spoznanju, da bi mogle vsak čas z bistrim očesom razločevati dobro od slabega, dragoceno od manj vrednega in tako sebe in druge zavarovati pred prevaro in zmoto.

Poglejmo same vaše in razmišljajmo!

Ali sta bogastvo in čast vredna našega truda, da se tako pehamo za njima? Odgovor bi nam vedel dati človek, ki se je s težavo prikopal do obojega, pa je spoznal, kako malo pomeni eno in drugo za mir srca in za resnično srečo.

Ali ni nekaj podobnega s takozvanim javnim mnenjem? Pogosto zidamo toliko nanje in dostikrat naredimo to in ono prav zavoljo javnega mnenja — da bo svet tako in tako mislil o nas. — Toda kaj kmalu nas sreča spoznanje, da smo se klanjale le navidezni vrednoti in ji morda celo žrtvovale svoje notranje prepričanje.

Sploh smo podobne otrokom v tem, da le prerade stegamo roke za zunanji mi dobrotami, ki nas — glasne in šumne kakor so — privlačijo k sebi, pri vsem tem pa ne doživimo niti trohice resničnega notranjega veselja. — Kako se trudimo, da smo zabavne in družabne vsepovsod, da smo v družbi nenadomestljive. Kmalu pa spoznamo z boleščjo v duši, da nas to ne zadovolji, da je več vredna ena sama tiha prijateljica kot aplavz cele družbe.

Ali niso te dozdevne vrednote le svetel novc, ki ga ima nerazsodni otrok za cekin?

Pa tudi v ocenjevanju svojega dela so mnoge podobne otrokom. Brezkoristno igračkanje, zaposleno postopanje, celó izrazito brezdelje — smatrajo za delo. — Le nikoli ne pozabi, da je prava notranja vrednota dela v tem, da koristi tebi sami, še bolj pa drugim, splošnosti. Opravilo, ki se ne more izkazati s pričevalom, da je komu koristno, ne zasluži imena delo.

Res, vse to so zgolj namišljene vrednote. Same na sebi so neresnične — pa prav zato izvira iz njih neprestano polno neresnice.

Pod to poglavje spadajo vse naše nepravilnosti v vnanjem ponašanju, ki izvirajo zgolj iz ničemurnosti in napuha. Ali nismo zasačile včasih samih sebe pri kakem dejanju, ki je bilo preračunjeno skoraj zgolj na zunanji utis, zgolj na to, da opozorimo nase? Ali smo pa vsaj imele tako dejanje v načrtu. Izgubile smo pri tem zavest, da je to le goljufija in prevara, ki računa z lahkovernostjo in površno razsodnostjo sočloveka.

Kriv naše ponarejenosti je bil napuh, ki nima in ne more imeti z resnično lepoto in dobroto nič skupnega, naj se še toliko trudi in napenja. Kar je resničnega, razveseljuje in ugaja ravno zaradi skromnosti in ponižnosti ter nastopa neprisiljeno in preprosto. Ponarejenost pa, za katero večinoma tiči napuh, je nenavadno blesteča in vsiljiva.

Kako torej?

LIST IZ DNEVNIKA.

MARJA.

Moja okenca gledajo drobno sladkó.
Cvetovi so odprli srčeca in pojo, pojo.
Ne vem kako, ne vem kako:
Preko žitnih polj sem šla in zašepetalo je
moje srce kot iz daljnih sanj rosno, mehko:
„Bogec moj!“

Ali sem ga poklicala iz žitnih svetlih polj,
ali iz neba, ali iz srčeca svojega?
Ne vem, sama ne vem.

Moje srce je v rahlih dlaneh odprto drhtelo.
Ali so zdrknili beli cvetovi od nekod
na daljne roke, da je zadrhtelo moje srce?
Ali je kanila zvezda v tihe dlani,
da so zaprle se moje oči?
V mojem srcu me je pobožalo dvoje drobnih
sladkih ročk mehko, sladko kot sanja zvečer.
In glavica je padla na svetle ramé
kot truden cvet.
In moje duše trepet je pel, je pel svetlo
preko polj.

Bogec moj, mali moj:
V moji duši so očke tvoje.
V moji duši so ročke tvoje.
V moji duši srce je tvoje.
Zapojva, zapojva!
V moji duši so solzice vzcvetele
kot tihe spominčice.
Sladko ihtela sva in pela:
Bogec in jaz — otročka dva.
In šla sva preko lok, preko polj,
in šla je skrivnost z menoj.

SPOMINI NA NJO ...

TADEJA.

Kakor iz daljnih, nepoznanih krajev pride spomin na njo. Sredi dela, v krogu tovarišic — pride spomin kot lep pozdrav ... Med vrsticami v knjigi zazrem nenadoma materin obraz, nje smehljajoče se oči, blage, polne ljubezni.

Lep je ta spomin, rada vidim ta obraz, a vendar me v srcu zaskeli. Zaprem knjigo, zakrijem si obraz. Stiskam pesti, da bi s to silo, ki jo čutim v njih, zatrla, zamorila bolečino v sebi.

Zaman! Vedno večja je bolečina, vedno globlje kljuje. Vsi polpozabljeni dogodki, prizori, iznova ožive in vidim jih razločneje kot kdaj poprej. Včasih, ko takole tavam po ulici, brez misli, brez cilja, mi hipoma obstane pogled na ženi, ki stopa pred mano . . .

„Ona je, mamica . . . !“

Srce vzvalovi burneje, podvizam korak, da jo dohitim, da jo vidim.

Spoznanje gre kot nož skozi srce. Tuja žena, popolnoma neznana, stopa pred menoj. Podobna hoja, sorodna kretnja roke, me je premotila.

Sedim včasih ob oknu.

„Ali bedim, ali snivam . . . ?“

Popolnoma razločno jo vidim. Njo — mater! Tam pri mizi sedi in šiva. Po-manem si oči, da bi bolje videla. Ni je več . . . Bil je samo duh njen in je izginil, kakor hitro sem ga hotela zreti s telesnimi očmi.

Pogosto prihaja k meni njen spomin kot pesem iz daljine. Včasih mi vlije v dušo mir in sladkost, včasih v meni zakipi, da bi planila kvišku in od bolesti zakričala.

Mati! Daj, pokaži se mi vsaj enkrat, samo enkrat še! Le enkrat naj te še vidim, mamica! Ah, da! Tudi jaz bi šla po kolenih do konca sveta, samo da te še enkrat zazrem.

Ljubila sem te v življenju, a premalo. Mati . . . zakaj si umrla? S teboj je umrl tvoj smehljaj, tvoj pogled, morje ljubezni in dobrote.

Vprašujem sliko na steni. Zaman! Odgovora ni. Stene ostanejo neme, s slike zre mati name smehljaje . . .

°°°°°°°°

PISANO JE . . .

ŠKENDER.

Vsakokrat, ko se človek rodi,
nova zvezda na nebu zagori.

Zvezde so žive naše plamenice
na potu do solnca in večne Resnice.

To pa je v vsakem srcu pisano:
Človek, poišči si svojo zvezdico! —
Išči na ródini svoji, na tujih tleh;
morda ti zablišči v dekliških očeh,
morda na živorumenih cekinih,
ali na démantih, žlahtnih rubinih.
V sámo solnce se časih skrije,
časih v lučko pred tabernakljem se zlije . . .

To pa je v vsakem srcu pisano:
Človek, poišči si svojo zvezdico!

°°°°°°°°

V MOJI DUŠI POMLAD . . .

JULKA ŠUŠTERŠIČ.

Plaho razgrinja jesen
svoj plašč meglen.

Tih, brez cvetja je gaj . . .
Vse vene po tratah,
od vsepovsod diha
otožnost tiha —
jesen na prestol je sela.

V moji duši klije maj . . .
Cvetke brste po tratah:
V srcu diha
nedolžnost tiha —
pomlad mi v duši je vzcvela . . .

V naravi jesen,
v moji duši pomlad . . .

TELOVADBA — DUHOVADBA.

„POZOR“ ZUNAJ TELOVADNICE — ŠE ENKRAT.

„**P**ozor“ pri telovadbi nima nobenega pravega pomena, če ne vpliva in ne sega preko praga telovadnice ven v življenje telovadca in telovadke. O tem je bil že govor in upam, da si je vsaka Orlica glede tega dejstva kolikor toliko na jasnem. Danes hočemo opozoriti na dve imenitni reči, ki po mojem prepričanju tudi spadata pod to poglavje.

1. Članice in člani katoliške organizacije smo. Katoličanstvo zahteva od nas, da smo pošteni, vestni in verni ljudje, povsod in v vsem pokorni postavam božjim in cerkvenim. Naše katoličanstvo ne sme biti zgolj na jeziku, na kroju, na znaku, na programu organizacije, ki ji pripadamo, — biti mora v našem dejanju, v našem življenju. Drugače smo hinavci in vkljub vsem lepim besedam in programom rušimo in podiramo stavbo lepote in plemenitosti, nikar da bi jo podpirali in krasili.

Človeška slabost je sicer velika in resnične popolnosti skoraj ne moremo iskati na tem svetu. Ali vsak član dobre organizacije je dolžan ravno s pomočjo organizacije stremiti kvišku, izpopolnjevati sebe in sočlane. Zavedati se mora, da je kot član in predstavnik lepe organizacije toliko bolj poklican, da skrbi za krepko življenje, ker vsak madež, ki ga vidi svet na njem, omaže ž njim vred tudi njegovo organizacijo.

Stoinkokrat mora Orlica klicati sama sebi „Pozor“!, čeprav ne stoji v telovadnici in ne v telovadni vrsti.

Ako se ni naučila, utegne silno omadeževati sebe in organizacijo, utegne napraviti veliko pohujšanje. Mnogi, ki so dobri, pošteni, verni, ne marajo med nas prav zato, ker vidijo v naših vrstah slabe ljudi, pohujšljivce, zapeljivce, in si mislijo: Saj niso v tej — katoliški — organizaciji nič boljši, ostanem rajši, kjer sem —

Pozor, Orlica, da ne boš pohujšljivka — boljše bi bilo, da bi se ti obesil mlinski kamen — — — preden si postala Orlica — — —!

— — —

2. Pa danes kličem pozor tudi tistim, ki se stem opravičujejo, češ: V svobodomiselnih organizacijah so nekateri dobri, v katoliških nekateri slabi — vseeno je kje sem ali pa — nikjer!

Duše drage, prosim vas, bodite malo pozorne!

Res je, da so v svobodomiselnih organizacijah glede vere in morale nekateri boljši kot program njihove organizacije. Res je tudi, da so v katoliških organizacijah mnogi slabši, dokaj slabši, kot njihov program. Veste, na svetu smo in na vseh njihah raste ljulika med pšenico. In če bi hotel nasejati same ljulike, stavim, da bo pogrnalo vmes par bilk pšenice. Tako je. Med apostoli se je pojavil pokvarjen človek, med pogani je Gospod našel stotnika, ki ga je javno pohvalil. Ali pa je iz tega sklepal: Organizacija dvanajsterih, sedemdeseterih in dveh . . . je odveč, saj so tudi med pogani dobri ljudje?

Nak, vsi vemo, da ni tako sklepal: programu paganstva je postavil nasproti program krščanstva. Kdor je bil med pogani dober, ni bil dober zavoljo paganstva. Kdor je bil med Kristusovimi učenci slab, ni bil slab zavoljo družbe Gospodove.

Kristus je vedel: Kdor je danes v poganstvu še dober, ne bo ostal dolgo dober, ker ga bo družba, okolica, „program“, po katerem je pogsanska družba večinoma živela, potegnil za seboj v slabo. Če bo pa le hotel ostati dober, bo prej ali slej dal poganstvu in njegovemu programu slovo, odtegnil se bo. — Kdor je v krščanstvu slab, bo polagoma postal dober, ker ga bo krščansko načelo, krščanski „program“, potegnil za seboj. Če ga pa ne bo potegnil, bo prej ali slej odpadel kot suha veja. Kriva temu pa bo edino njegova slaba, hudobna volja. Sodil se bo kmalu sam, ni treba, da bi ga krščanska družba od vsega začetka obsodila, češ: slab si, poberi se! Ali ni bolj človekoljubno, če govori in ravna tako: Ostani, ogrej se ob naših lepih načelih, spreglej, dvigni se!

Ista načela veljajo danes glede dobrih in slabih članov katoliških, oziroma svobodomiselnih organizacij. Naj nam ne jemlje poguma in veselja do dela, okolnost, da so v naših vrstah nekateri, da, morda mnogi, slabi. Rajši prav lepo hvalimo Boga, da v svobodomiselnih niso vsi slabi in si mislimo: Če so celo tam versko in nravno dobri, ko jih vendar njihov program in taktika organizacije vabi drugam — bodo pa ja tudi slabi v naših vrstah polagoma postali boljši, ko jih program in uredba organizacije ob vsaki priliki kliče in prosi: Vrni se, vrni se na pravo pot!

Članom svobodomiselnih organizacij njihova organizacija ne nudi nikake opore v verskem in nraavnem oziru — če odštejemo tisto malo naravne nraavnosti — slabim in slabotnim med nami pa vendar ravno organizacija, ki je dobra, daje silno dosti prilike in opore za dobro, jih ob raznih priložnostih navrača k veri in morali — ali ni v tem velikanska razlika? Ali ne tiči prav v tem vsa utemeljenost naših krščanskih organizacij? Ali ni to neprecenljiva dobrota naših društev? — Uspeh se dostikrat odteguje naši kontroli, ker sega v notranjost, ali ravno v tem je vsa rešitev na videz težkega vprašanja!

Ne sklepimo samih sebe, ne bodimo črnogledi, bodimo pogumni, glejmo na program, ne na ljudi — program je prešinjen z naukom iz nebes, ljudje tavamo po zemlji — in naše delo bo veselo — le veselo delo pa rodi uspehe!

„Pozor“ vsem nam pod številko eno, pozor, prosim, tudi vam, ki se lovite in tujete pod številko dve!

ORLIŠKI KROJ.

MINKA ŽIROVNIK.

Da bodo vse bralke „Vigredi“ poznale kroj naših članic, Mladenk in gojenk, ga hočemo danes popisati. Sestre Orlice pa naj pazijo, da ga izdelajo točno po predpisu.

Kroj članic:

1. Široka mornarska bluza z modrim ovratnikom, na katerem so tri bele, $\frac{1}{2}$ cm široke portice. Na levi strani je žepek z modrim robcem. Rokavi segajo do zapestja in imajo v sredi ošpičeno manšeto. Manšeta je iz istega blaga kakor ovratnik in tudi pošita s tremi belimi porticami. Na rokavu je 8 cm široka votla guba. Pentlja je iz črnega svilnatga, 8–10 cm širokega traku in sega do pasu.

Kroj gojenk.

Kroj Mladenk.

Kroj članic.

2. Krilo je temnomodro s položenimi gubami. Dolgo 10 cm pod kolonom (merjeno od srede kolena.)

3. Čevlji: črni.

4. Nogavice: črne, dolge in ne prozorne!

5. Telovadne hlače: široke, črne ali modre, segajo do kolena, spodaj na elastiko. Spodnje krilo se ne nosi.

6. Čepica: orlovska, z enim 10—12 cm dolgim peresom, merjeno od srede kokarda. Kokarda je malo pred levim sencem. Čepica je potisnjena nekoliko na levo stran.

Kroj Mladenk:

Bela bluza z belim ovratnikom sega do boka. Čez bok je nekaj cm širok rob. Rokavi segajo do zapestja in imajo belo, ošpičeno manšeto. Na rokavu je 8 cm široka votla guba. Spredaj je pri ovratniku všitek. Trak je iz modre, 1 m dolge, 6 cm široke svile in se zveže z dvema koncema v pentljo. Na ovratniku, manšetih in všitku so tri modre, $\frac{1}{2}$ cm široke portice.

Pokrivala mladenke nimajo. Kito s črno pentljo na vrstu nosijo po hrbtu. Vse drugo kakor članice.

Kroj gojenk:

1. Bela obleka, za vratom štirioglasto izrezana, sega do kolen. Kimono rokavi so do kolenca. Pod pasom je čez bok $5\frac{3}{4}$ cm širok trak, ki se zveže na straneh v pentljo. Spredaj je pod vratom okrasek s tremi našitki in devetimi gumbi. Trak, rokav in okrasek za vratom je obrobljeno s $\frac{1}{2}$ cm širokim modrim robom.

2. Bele hlače so na elastiko in zaprte. Spodnje krilo se ne nosi.

3. Čevlji črni, visoki, nogavice črne, dolge, neprozorne, pripete na zaponko.

4. Nič pokrivala. Kita je po hrbtu. Na vrhu glave je privezana 1 m dolga in 10 cm široka bela svilen pentlja.

NA KMETIH JE SREČA DOMA!

MALKA MARINKO.

Slovenci smo večinoma kmetje. Najstarejši stan je to in najimennitnejši, saj je temelj človeške družbe in pogoj vseh drugih stanov. Veseli smo lahko tega in skrbeti moramo, da bo naš kmetiški stan procvital in došel na višek kulturnega napredka. Pri tem imamo tudi dekleta važno nalogo.

Premalo se zavedamo danes velike, odgovorne, odločilne vloge kmetiškega stanu. Ne zavedamo se dovolj važnosti in lepote kmečkega dela. Mnoge med nami ne marajo več najlepšega vseh poslov — obdelovanja zemlje. Rajši zamirajo po tujih delih sveta, po rudnikih, tovarnah, mnogokje rajši stradajo, boleljajo, nego da bi obdelovale rodno grudo. Zakaj iščejo sreče in zadovoljstva v drugih stanovih, ko imajo najlepšo priliko za srečno življenje v kmetiškem stanu? V prvi vrsti jim manjka stanovske izobrazbe, gospodinjskih in gospodarskih tečajev, drugič jim primanjkuje zavesti, da je življenje na kmetih najlepše, delo najraznolikejše, najpomembnejše in nam nudi največ veselja, zabave, razvedrila.

Iz te mikavnosti nekaj posameznih slik!

Kmet ima silno razvit družinski čut. In tega današnja razdrapana družba pogreša.

Kmet se zaveda, da ni padel z neba na zemljo, da ni prilezel na dan iz drevesnega dupla, temuč je potomec svojih prednikov. Po njih je prišel iz večnosti. Zato ima do svojih dedov in pradedov visoko spoštovanje. Z njimi je združen v veri, v vsakdanjih molitvah. Njihovi grobovi so mu sveti. Hiša, v kateri biva, je od njih sezidana. Zato mu je sveta z vsem, kar je v nji — od preproste zibelke, v kateri je počival kot dete, preko oguljene mize do postelje, na kateri je izdihnil njegov prednik. Ves dom obdaja čut spoštovanja in hvaležnosti do hišnih prednikov.

Prav tako se zaveda kmet odgovornosti za bodočnost svojih otrok. Skrbno varuje vsak košček zemlje. Čuti, da ni njen pravi lastnik, zemlja mu je le dediščina očetov — on je le oskrbnik, čuvar, njenih skrivnostnih pravic, ki mu jih je zaupala. Po njej mu daje Bog, česar potrebuje zase in za svojo družino.

Kmet je kralj v svoji hiši, družina je njegovo kraljestvo. V prisrčno vez ljubezni ne oklepa samo žene in otrok — v njegovo družino so všteti tudi hlapci in dekle. Delajo skupaj, jedo skupaj, molijo skupaj. Gospodar in gospodinja skrbita za vse, veselita se z vsemi, žalujeta ž njimi — ne ločita poslov od lastnih otrok.

Kmet živi s kmeti v prijateljstvu, slogi, v lepi soseščini. Sosedje so mu razširjena družina. Pomagajo drug drugemu, vesele se skupaj ob domačih praznikih, skupno spremljajo rajnega soseda k večnemu počitku.

Kmet je na svoj dom ponosen, z vsem srcem nanj navezan. Vsaka krpa zemlje mu napravlja veselje. Ne ljubi je le zato, ker mu rodi, ker mu donaša dobiček. Ljubi jo, ker je dan na dan priča njenega tajnostnega življenja, ker vidi, kako hvaležno vrača ves njegov trud in znoj. Kmet se pogovarja s svojo zemljico in se pogaja ž njo, ne kakor kupec s skopim sejmarjem, pomenkuje se ž njo kot sinek z materjo, ki nima zanj samo kruha za lačni želodec, temuč tudi lepih besed za hrepenče srce in kopernečo dušo.

Kmet ljubi domačo vas. Odkoder jo pogleda, mu je tako mična njena slika. Vaška cerkvena je sosedom skupen dom, kjer se zbirajo njihove molitve pred prestol nebeški. Tu se umire, tu odpočijejo njihova srca od vsakdanjih skrbi. Nedeljo za nedeljo doživljajo v cerkvi globoko spoznanje, da spadajo tesno skupaj. — Veliko jim je na časti domače vasi, pridno skrbe za njene lepe, prastare navade, skrbe za lepoto cerkve, za zapuščene domače sirote. Pogorelemu sosеду pomagajo z delom in drugimi prispevki do novega doma.

Kmet ljubi svoj narod, prepeva lepe stare narodni pesmi in tako čuva stare šege in navade. Tudi opeva slavo svojih dedov v pesmih in pravljičah. Zato kliče kmetu veliki kmetiški sin S. Gregorčič:

Ti stare šege si ohranil,
deduje jih po oču sin.
Le ti naš jezik si ohranil,
da ni zatrl nam ga Turčin.

Kako lepa si, prirouda! Kdo bi te ne ljubil? Saj sama vzbujáš v nas ljubezen do sebe. Kdo se ne veseli ljubih malih krilatcev, ki s svojim ljubeznivim petjem oživljajo gaj in gozd? Kdo ne občuduje z veseljem zlatega klasja, ki valovi in se ziblje kot morje preko ravni? Koga ne gane šepet drevja, pevanje in čričkanje murčkov in drugih drobnih muzikantov v travi? Katero oko se ne raduje ob pogledu na zelen travnik, z bujnim cvetjem posut?

Ali najdeš to krasoto, ta košček nebes, ki ga nam je poslal Stvarnik v tolažbo na svet, kje drugje razen na deželi? Ali ima mesto kaj podobnega? Le

kmet vživa to lepoto v polni meri, le on je tako srečen, da živi v tem raj. Njegovi prijatelji so drobni ptički. Spremljajo ga na polje in mu delajo družčino. Tajinstven šepet dreves ga hladi ob vročih dneh, srebrni studenček mu nudi najslajšega okrepčila. Petelinček ga vabi na delo v zgodnjih jutranjih urah, zvesti pes-čuvaj se dobrika in pozdravlja svojega gospodarja z mahanjem repa, mukojoča goveda ga kličejo, da ga pozdravijo, mali teliček že steguje vrat in poskakuje, ko zagleda gospodarja — — —

Ali ni srečen kmet v tej ljubi družčini? Kako bi ne ljubil teh krotkih živinčet, kako bi ne božal z radostjo tega drobnega telička? Vesel je, srečen je — čuti se kralja vsega stvarstva — prav po naročilu in po volji Stvarnikovi. Žuljeva roka se mu dviga proti nebu, duh mu šepeta hvaležne molitve — zahvalo, česčenje, prošnjo — ne zgolj zase, njegovo široko srce vklepa v molitev vse — ljubo deco, ženo in mater, posle . . . O, resnično — na kmetih je sreča doma!

Ni čudno, da meščani tako radi pohitevajo na kmete in ostajajo ondi, dokler je le mogoče. Oko jim blodi po lepem svetu in nehote jim vzklikajo usta: Kako lepo, kako lepo!

Kmetiško dekle pa naj bi tiščalo venomer tja v mesto, med turobno zidovje, v zatohle hiše in dvorišča, v temne tovarne, kjer ni sledu po vsej krasoti podeželskega življenja, kjer komaj zagleda kedaj sonce pod nebom?

Drage kmetiške deklice, vzljubite vaš raj, vašo ljubo rodno grudo! Oklenite se je, uživajte njene lepote, veselite se je! Polje bodi vaše zabavališče, gozd vaša plesna dvorana, pisani poljski cvet naj diči vaše prsi, srce se vam pa raduj te blažene sreče, naj živi in žari kot vaši nageljni v beli linici. Oko naj vam igra veselja, da smete biti tovarišice, lahko bi rekli kraljice v prelepem kraljestvu narave.

Naj drugi okoli po svetu
si iščejo sreče, blaga,
jaz hočem na kmetih živeti,
tu sreča, tu mir je doma. —

ZDRAVSTVO.

ČISTOTA KOT OLIKA. — Dr. MALKA ŠIMEC.

Zoliko se govori dandanes o oliki, da se bo zdelo marsikateri odveč, če o tem sploh še kaj govorim. In vendar imam namen, posvetiti par vrstic temu vprašanju in to celo pod naslovom: Zdravstvo.

Čistota je, kakor vemo, eden glavnih pogojev zdravja. Če zanemarjamo snago telesa, snago in red v obleki in stanovanju, kažemo, da nam tudi naše zdravje ni veliko mar. Človek pa je družabno bitje. Kjer smo in kamor se napotimo, povsod smo v stiku z ljudmi. In v občevanju z njimi bi bile vse rade olikane. Govorimo in obnašamo se kolikor mogoče fino. Mnoge mislijo, da so s tem izvršile že vse pogoje in vse zahteve splošne olike. — Nekaj je s tem gotovo storjenega. Toda oglejmo si oliko s stališča snage in čistote! Tudi to dvoje je važen pogoj prave olike; in ravno v tej točki se — čeprav so v vaših očeh morda samo malenkosti — veliko greši.

Vzemimo slučaje, kakoršni se dogajajo vsak dan.

Pride obisk. Postrežeš gostom s tem ali onim. Domači psiček ali mucek je tudi tu. Pogladiš ga po svoji stari navadi, morda vzameš celo v naročje — potem pa odrežeš gostom kruha ali nabereš svežega sadja, ki ga je medtem zmanjkalo. Povej mi, ali je to v tvojih očeh olikano? V mojih ni! Bog ve, kje se je

žival valjala, v prahu, prsti ali kje drugje in ti si s takimi rokami rezala svojemu gostu kruh. Čiste tvoje roke niso bile, pa naj bo tvoj kužek po tvoji sodbi še tako lep in čist. Zares olikan človek tega ne bi storil. Vidiš, kaj se pravi: čistota je olika!

Sadje ponudiš gostu neoprano, kot si ga prinesla s trga. V eni prejšnjih številk smo govorili o tem, zakaj je neoprano sadje nečisto, da, morda celo nezdravo. Sama ga ne ješ; ne ponujaj ga v neumitem stanu niti svojemu sočloveku — če bi bil to tudi samo siromak.

Rabila si robec; po uporabi ga položiš — iz raztresenosti ali iz navade — na mizo. Česala si se; glavnik in izčesane lase položiš na mizo, ki vam služi sicer kot jedilna miza. Res vzor olike! Rabljene stvari, pa naj si bo to že robec ali glavnik ali kaj družega, ne spadajo na mizo, kjer se jè. Ali misliš, da bo redoljuben človek z užitkom tvoj gost? Pač si bo napravil sodbo o tebi, toda ugodna za te ta sodba ne bo.

Grda in iz zdravstvenega stališča nedopustna razvada je tudi, če ponujamo gostu piti ali jesti iz posode, katero smo uporabljali mi pred njim. „Pit pojdi“ pravi pivec in ponudi došlecu čašo, katero je pravkar odstavil od ust. In kako se čuti užaljenega, če nočeš, češ, nobene olike nimaš. Neolikan je pa le on sam, ker ponuja nečisto čašo. Kar smo imeli v uporabi ali celo v ustih, tega ne smemo pod nobenim pogojem ponuditi drugim. V ustni slini se nahajajo neštete žive kali (bakterije); mnoge od njih res niso zdravju nevarne. Toda mnogo je tudi takih, ki so v stanu povzročiti kako bolezen. Ali naj mi odgovarjamo za to, če je kdo nalezl bolezen po naši malomarnosti — in obratno: ali naj se mi izpostavljamu zdravstvenim neprilikom vsled neolike drugih?

Zopet vidite, da čistota ni samo pogoj zdravja, ampak tudi olike.

Morda si bo mislila ta ali ona: tako delajo pijanci, pri nas pa tega ni. Mogoče. Mogoče tudi ne. Vem za mnogo hiš, kjer pravijo, če je kdo žejen: „kar tamle s korcem iz škafo, saj smo domači.“ No, ali je to kaj bolje?

Važna je torej čistota proti samim sebi in proti sočloveku, ker jo zahteva že olika. Še veliko važnejša pa postane v trenutku, ko zbolimo ali kadar imamo bolnika v hiši; takrat narekuje skrajno čistoto ne samo olika, temveč tudi socialna dolžnost, skrb za zdravje bližnjega.

O tej točki se pomenimo ob drugi priliki.

NAŠA ORGANIZACIJA.

Občni zbor Orliške podzveze se je letos vršil izjemoma zelo zgodaj, že drugi dan po kat. shodu. Obiskan je bil srednje dobro — pač zavoljo utrujenosti prejšnjega dne. Poročila so bila dosti izčrpana, delo in stanje organizacije je bilo pregledno podano. Predsedstvo je letos sledeče sestavljeno: Minka Zirovnik, predsednica; Malka dr. Šimec, podpreds.; Ivanka Sušnik, načelnica; za prosveto: ga Marijanica Voje; za organizacijo Milka Milavec; tajnica ga Anica Golob; blagajnica Rada Borštnar.

Pri posvetovanju za nadaljnje delo so se krepko povdarile sledeče točke Poslovnika: 1. Članice so dolžne čitati svoje glasilo, ki je plačano s članarino; 2. Članice sprejema krožkov odbor najprej začasno. Če po 6 mesecih izpolni pogoje organizacije, se sprejme za stalno.

Če ne, se ji sprejem odloži ali odreče. Proti temu odloku ni ugovora; 3. Med Gojenke spadajo naraščajnice od 7.—12. leta, med Mladenke od 12.—17. leta; 4. Telovadba in prireditve Gojenk ter Mladenk se vrši le podnevi; 5. Poleg odbora imajo krožki tudi duševnega vodjo in nadziraljico; 6. Predsednice nosijo na rokavu trak v slovenskih barvah, načelnice rdeč trak in trobko.

Narejen je bil sklep: Tudi v letu 1924. se bodo vršile tekme, organiz. in tehnične. Med obojimi naj mine nekaj časa. Stroške sodnic plačajo krožki. — Nekatero druge sklepe boste izvedele po okrožnici. Bog živi!

Predavanja za dekliske sestanke. Izšla je nova pola, ki prinaša zopet štiri predavanja izpod peresa odličnih delavk v naši vzgojn

dekliški organizaciji. Ta pola nas je do popolnosti zadovoljila. Zene, ki tako pišejo in govore dekletu, so morale same v sebi mnogo živeti, pa tudi mnogo in bistro opazovati življenje dekleta. Otdot toliko poznanje deklinške duše, ki bo v teh predavanjih našla samo sebe in gledala svojo sliko kot v zrcalu.

5. Spoznavaj samo sebe! S smelo, pa vendar deklinško-nežno roko posega predavateljica v notranjost svojih poslušalk, da privleče na dan ves plevel s teh skrivnostnih njiv in ga brez usmiljenja razgrne na sonce, kjer naj pod pritiskom te žarke svetlobe — ovene!

6. Občevanje in razmerje med fantom in dekletom To je ena poglobitnih točk in najnujnejših problemov deklinškega življenja. Kočljivo je dostikrat govoriti in pisati o tem, ker so strune v naših srcih tako različno uglašene. Predavateljica je srečno zadela ton, ki bo krepko odmeval v notranjosti vsake poslušalke.

7. O deklinški veselosti. Z očarujočo silo notranjega prepričanja slika predavateljica neodoljivo moč in vpliv tiste deklinške veselosti, ki se je otrsela vsake sence sebičnosti, samopašnosti, ki je prosta sebe in živi samo drugim, tiste veselosti, ki je že nekak „svetniški sijaj deklinške duše.“

8. Dobrodelnost in žena. Z iskrenostjo kot jo more roditi le lastno udejstvovanje in doživetje te vodi predavateljica na tebi, dekle in žena, najbolj lastno polje, na polje krščanske usmiljenosti, in ti kaže, kako razviješ ondi najnežnejše sile svoje materinsko nadahnjene duše.

Predavanja prav toplo priporočamo. Dobe se pri Nabavni zadrugi v Ljudskem domu in stane pola s 4 predavanji 5 Din. Naročajte kupujte!

Prosветni odbor Orliške podzveze je pričel redno delovati in vlada v njem živahnost in veselje. S tem je napravila organizacija mogočen korak naprej, pa gotovo tudi navzgor, zakaj prosvetni odbor bo skrbel, da površni svet ne bo videl v Orlicah zgolj telovadk, temuč to, kar so: splošno vzgojno deklinško organizacijo.

○○○○○○

RAZGLEDE PO ŽENSKEM SVETU.

Katoliški shod je našel pri našem žensstvu mnogo odziva. V veličastnem sprevedu so pokazale moč svojih verskih in svetnih organizacij v najpestrejših slikah. Nastopale so kot tretje-rednice, Marijine družbenice, itd., kot Orlice v svojem lepem kroju, kot zavedne narodnjakinje v slikovitih narodnih nošah, največ pa v navadni prazniški obleki med raznimi skupinami. V obilnem številu so se udeležile popoldanskih pobožnosti po raznih ljubljanskih cerkvah in javne telovadbe na Stadionu. Tudi naslednja dva dni so pridno zahajale na razna posvetovanja v odsekih in k slavnostnim zborovanjem. Do največje veljave so pa prišle v soboto pred

Na katoliškem shodu so bile Orlice odlično zastopane. Njihov elegantni korak in dolgih belomodrih vrstah med obhodom je žel splošno pohvalo. Popoldanski telovadni nastop se je ponesrečil — iz znanih razlogov.

Bratska Orlovska podzveza je imela 30. sept. v Ljudskem domu letni občni zbor, ki je v najsvetlejši luči pokazal silno notranjo moč organizacije. Lepa udeležba, zgledna disciplina med skoraj 8 ur trajajočim zborovanjem, prekrasno soglasje pri vseh sklepih in ukrepih — vse to je moralo objektivnega opazovalca naravnost očarati. Največje občudovanje pa zasluži ogromno delo centrale, ki je odsevalo iz poročil in deloma tiskanih podatkov o stanju organizacije, segajočih prav v najtanjše podrobnosti. Kdor je vse to videl, si je moral brez ovinkov priznati: Klobuk doli pred to fantovsko družbo — pa magari da je orlovski nasprotnik. Z največjim priznanjem je bil izvoljen stari odbor razen bratov Zabreta in Kermavnerja, ki sta iz nujnih deloma organizatoričnih deloma družinskih razlogov odstopila. Namesto teh dveh sta prevzela izpraznjeni mesti dr. Gregor Rožman, vseuč. profesor (podpredsednik) in Jožef Hvalè, znani zmagovalec v Parizu (načelnik).

Na občnem zboru OP je bil med drugim napravljen sklep, da bo skušal vsak odsek v bodočem letu izvesti v svojem kraju za člane in druge fante duhovne vaje. Tudi bodo odseki zanesli med svoje članstvo in potom njega med ljudstvo sploh večje zanimanje za misijonsko delo med neverniki. Kot primeren pripomoček jim bodo služili „Katoliški misijoni“, novi misijonski list, ki je pravkar prvič izšel.

„**Virago victrix**“ (deva zmagovita) je naslov krasni orlovski povesti izpod peresa znanega dr. Preglja. Povest izhaja v „Mladosti“, orlovskem glasilu. Vsem našim čitateljem priporočamo, da jo s premislekom prebirajo.

Društvena nabavna zadruga v Ljudskem domu ima v zalogi vse za Orlico potrebne reči. Vse kupujte pri njej! Berite inserat na ovitku „Vigredi“!

slavnostno nedeljo na svojem lastnem zborovanju v Unionu.

Krščanska ženska zveza je o priliki kat. shoda priredila v Unionu posebno manifestacijo krščanskega ženstva. Velika dvorana je bila polna. Zborovanje je vodila predsednica ženske zveze ga dr. Angela Piskernik. Med prvim predavanjem gospe šolske voditeljice Sadar-Kleinmayrove o krščanski vzgoji otrok je zborovalke razveselil s svojim poseštom apostolski nuncij Hermenegild Pelegrinetti, ki je navzoče ženstvo prisrčno pozdravil in jih v lepih slovenskih besedah bodril k vztrajnemu delu za uresničenie krščanskih načel. Pred odhodom jim je podeli

apostolski blagoslov. Visokega gosta je spremljal ljubljanski vladika, ki je s svojo znano ljubeznijo hitel od zborovanja do zborovanja, da je povsod in vsem pokazal neomejeno naklonenost in simpatije.

Za prvo govornico je gdč. Cilka Krek razložila razvoj slovenske ženske organizacije in njene cilje. Potem so se vrstili v prav bujni vrsti kratki govori delegatkinj raznih slovenskih ženskih organizacij. Bilo jih je 12 in so nekatere prav krepko izvršile svojo nalogo, govorile vsem iz srca. Govori so se vrstili v sledeči vrsti: Žena in socialno delo. Žena in treznost. Žena gospodinja. Žena delavka. Ženska volilna pravica. Žena mati. Žena v javnosti. Krščanska žena. Dobrodelnost. Dekliška čast in ponos. Žena neomežena. Moda.

Kongres krščanskega ženstva je pozdravil tudi urednik „Eve“, glasila češkega krščanskega ženstva.

Po izčrpanem programu in spretju predlaganih resolucij se je vršil istotam občni zbor

○○○○○○○○

OD SRCA DO SRCA.

(POMENKI Z GOSPO MARJO).

Jelka. Pa sem se res hudomušno nasmehnila, ko sem gledala svojega malega radovedneža, kako je listal in vihal nosek, in ubral jezico in — je vendar našel. Na glej, radovednost le ni tako velik greh, zlasti za nas ne, ko nas obkladajo z vsemi napakami tega sveta. Seveda, midve stikava za samimi lepotami in nisva tako zadovoljni . . . Ti moj mali poet! Glej ga! Cvet bi dala v vazo na svojo mizico in bi se mu smehljala . . . Koliko jih je že v tvojem vrtu? Čakaj, da ga pokaževa še drugim . . . Pst — danes še ne. Ampak kmalu. Kaj delaš? kod hodiš? Včasih mislim, da Jelka sedi pod jelko in tiho misli in se smehlja bogve kam . . . Pa so stopile svetle sanje skozi tvoje okno . . . naj ti vrnejo pozdrav, naj ti povedo tiho na srce, da sem te vesela in da te vedno, vedno čakam. (Ali si čitala „Vigilije“ — A. Vodnikove? Povej mi prihodnjič nekaj o njih.)

Solzica. Saj mi boš oprostila, če te danes ne bom mogla zadovoljiti z odgovorom, ker bi moral biti predolg. V prihodnji številki bom posrla za večji prostor — spredaj. Morda bo to ali ono zanimalo isto vprašanje. Prvi migljaj: najkrepkejša smer sodobne umetnosti je expresivna — t. j. izrazna umetnost. (Najmarkantnejša ekspresionista v Slovincih sta brata Kralja.) Izhodišče in cilj umetnika — ekspresionista je notranje življenje — duša. — Telo — obraz — so mu le sredstva, da svoje notranje doživljanje oklene v formo, ki bi v gledalcu vzbudila isto doživetje. Njegov namen ni podati obraza, ki mu pravimo navadno lep, pravičen, žalosten, vesel i. t. d. (na tisoče takih obrazov bi lahko naslikal, če bi hotel —) Telesa — obrazi — so le nekaj most čez velikanski pre-

Krščanske ženske zveze, ki pa moči organizacije ni odgovarjal.

V Dornbergu na Goriškem je bil v letošnjem poletju telovadni nastop ondotnih telovadnih odsekov. O telovadbi deklet poročajo „Naš čolnič“ v avgustovi številki takole:

Članice so vadile tri proste vaje. Kot prvenke so nastopale prav dobro. Posebno nas je veselilo prizadevanje, da bi zadostile tudi podrobnostim. Vaje so bile izrazito lepo zamišljene, vendar so vsled prehitrega takta izgubile precej elegance radi površnega izvajanja medgibov.

Nekaj novega in v resnici ljubkega so bile simbolične vaje, ki so jih vadile sestre Idrijčanke pod spretnim vodstvom s. Fanči Grudrove. Posamezni gibi so odgovarjali besedilu, ki so ga telovadke pele med izvajanjem. Kroj je bil lep, pristno domač in pripraven za telovadbo. Poznala se je telovadkam večletna izurjenost, eleganca v korakanju in ukoreninjena disciplina. Pomanjkljivo je bilo le kritje, ki pa zahteva zlasti med izvajanjem virtuoznosti.

pad, ki loči fizičen svet od psihičnega sveta. Prenesti iz nevidnosti v videnost najgloblje utripe človekovega življenja (slutnja večnosti, sinteza Kristusa, slika Madone — tudi Kristusa in Marijo doživljamo v sebi — vzdih po dobroti, ki je daleč, hrepenenje človeka v Boga, človeka v človeka, i. t. d.) to je smoter in cilj sodobne umetnosti. Ne išči v Kraljevih obrazih lepote v navadnem smislu besede — išči ozadja, tistega brezbrežnega, ki leži za vsakim njegovim delom. Tiho boš spolzela v drugi svet — videla boš daleč vase in boš vzdihnala: slutnje, slutnje velikih skrivnosti. In tedaj šele boš občutila lepoto — lepoto življenja, ki je v tebi in izven tebe povsod projicirano na ozadje brezprostorja — večnosti. Večnost samo boš zaslutila . . . Krepak pozdrav!

Martinek — kje skačeš, kod iščeš? Ali si našel sestrico? Če si že v paradizu, povej, da pridem za teboj. Menda se ne boš skrtil?

Cvetna draga. Jesen — veter — ali je vse cvetje pomrlo? Pa spremeni ime v „Vinograd“, da bomo poskusili vse sladkosti po vrsti. Pa si menda še pastirček? Kadar ti bo najlepše, misli na „Vigred“. Ali bi ne bilo lepše, da bi prihajala vsak mesec? Ti, ki si tako sveža in delavna, izmisli si kako loterijo, da bomo podprli našo blagajno. „Mladost“ vsak mesec — „Vigred“ šele vsak drugi mesec. Dekleta — na plan! Mislimo vse, kako bi se povzpele do mesečnika!

I. M. v P. Ti si pridno dekletce, globoko misliš, le osamosvojiti se moraš. Poglej vase: dve vrste življenj živiš v sebi: eno si sprejela od drugih potom knjige, eno pa je prav tvoje. In to poslednje moraš gojiti. Naj se razraste

tako, da boš črpala iz njega in miselno ne boš odvisna od drugih. Glej tuja življenja skozi prizmo lastne duše in postala boš samosvoja — da boš poiskala izraza res lastnemu doživlju. In tedaj bo tudi tvoja pesem boljša, in sicer prav zato, ker bo tvoja. Radost in moč pa naj Ti bo dejstvo, da si se že zavedela lastne duše in da si si ravno s to zavestjo ustvarila možnost globljega življenja, ki vsakemu ni dano. Citaj in opazuj, kako so drugi povedali to, kar so v sebi doživeli, in poglej resno v svojo dušo, prisluškuj njenim utripom in šele ko boš čutila, da je misel tako močna, da si bo sama poiskala izraza, napiši. Ne pišemo zato, da nekaj napišemo, ampak zato, ker smo začutili v sebi nekaj, kar moramo povedati tudi drugim. In tisti nekaj je vedno skrivnost, katero moramo razjasniti, sicer nismo storili ničesar, sicer ni vredno, da pišemo. Kadar bo tako lepo v Tebi, kot je morda v rahlem jutru, ko stopaš z gor k jutranji maši in čakaš, da se prižgo lučke v cerkvi in drhtiš v molitve, kot da imaš govoriti Bogu kakor še nikdar doslej, tedaj poskusi napisati, kar je v Tebi. Morda se ti posreči, da te bomo razumeli, to se pravi, da bomo začutili, kaj si ti doživela.

Trboveljčanke. Vračam toplo vaše pozdrave iz Zagreba. Iskreno sem bila vesela, da ste se me spomnile. Zelela bi le, da bi mi kaj več povedale o Vašem delu in življenju. Ojunačite se in pridite!

Krizantema. Glej, najraje bi rekla, da ne hodi na tisto plesno veselico, ker vem, da ti bo tesno, kadar se boš vrnila. Ali nisi še nikdar začutila, ko si se vrnila z glasne veselice, kot da ti nekaj ni prav, kot da si nekaj izgubila, pa — pa sama ne veš kaj. Ne zavedaš se določno nobene krivde, vendar jo čutiš in hočeš, da bi bilo v tebi zopet mirno, tako kot je bilo prej. Glej, morda bi bilo bolje, da bi ne bila šla. In tako razmisliiva: Koliko pristne globoke radosti doživiš na taki veselici? Lepa obleka, par poklonov, smeh često za brezpomembnosti — to bi bilo vse. (Koliko globokega veselja imaš n. pr. v lepi knjigi, ali kadar greš s prijateljico v tihem pogovoru na izprehod!) Poizkusi enkrat in možato obrni svojo željo in — ne pojdi. Bova videli, ali ti bo žal ali ne. Že vnaprej vem, kako ponosno mi boš pisala: Nisem šla, čeprav so vsa dekleta morala iti. Daj, poizkusi enkrat, boš videla, kako sladka bo ta drobna žrtev. Radi plesa me vprašuješ. Ne bom ponavljala različnih razlogov proti plesu, katere slišiš v cerkvi. Najčeste držé. Gotovo pa so dekleta, katerim je ples res le neke vrste telovadba z različnimi nečimurnimi primesmi. Vendar je teh zelo malo. Glej, ne bom odločila

z: ne smeš — Odloči sama, ker vidiš vase, in veš, kaj vznemiri — če se res ne moreš odreči plesu. Vendar bi pripomnila, da to tako lahko storiš, da ti bo odpoved sama v večjo radost in zadoščenje — kot ves plesni večer s svojim vriščem in praznoto. In če me boš razumela: tako vse bolj dekliska so ona dekleta, ki se izločijo iz tega vrvenja in drvenja družbe, ki ostanejo tiha za tem pozoriščem iskanih razkošij, hlastanjem za okinčanimi besedami in pokloni (najšibkejša je žena takrat, kadar čaka in sprejema od moža poklone v tej ali oni obliki in prav tedaj se najbolj usužnja). Samo taka brezglasna dekleta morejo biti nevidne lučke drugim, in samo one morejo biti res nesebično dobre . . . In tiho ti bom hvaležna tudi jaz in z menoj še marsikdo.

Dekliška dušica. Zaslutila si ideal žene, pa se ti zdi, da je predaleč in se mu ne moreš približati, ker si prešibka za borbo sama s seboj in s svojo okolico. Ko ne veš, koliko moči je v tebi! Kako prozorno se očituje v tvoji odkriti skrbi za samorast, v borbi za dobroto vsem, v iskanju same sebe. Ali ne veš, da je doslutenje te tajne slike o dobroti žene najjačji impulz v Tebi, da ne boš ostala tako sredi poti med množico, temveč boš stopila dalje. „Kako“ si vprašala proseče. Ne boj se: ne bom ti govorila o sredstvih, ne bom ti postavljala pravcev za življenje tvoje. V oklepih ne moreš rasti. Tvoja duša je svet zase, poznaš ga ti sama in Bog tvoj. Le težko bi kdo mogel poseči med vaju, da bi ti usmeril pot.

Temeljna poteza dekliskega značaja naj bi bila neke vrste tišina. Žena je tiha: ne govori o sebi z usiljivostjo; le tedaj pripoveduje o sebi, če ve, da kdo želi, naj ga oveseli s svojim pripovedovanjem; sicer posluša. Žena je tiha ter je nekako ljubosumna na svojo notranjost; zaveda se, da se ne sme razsipati napram vsakomur, da mora biti varčna s svojo dobroto, svojo besedo. Vse o pravem času, za vsakega drugačnih dobrot! Poskusi pregledati ljudi, ki so okrog tebe, razmisli, kako bi se jim najlažje prilagodila; in — samo sebe jim odmakni, tako, da te ne bodo mogli razdejati. Prijazna — pa vendar daleč proč od vseh! Združi ti dve možnosti — in veliko boš dosegla. Sicer ti težko svetujem, ker ne poznam tvojega stališča v družbi, tvoje okolice ne poznam. Ali bi ne mogla in ne hotela jasneje govoriti o tem. Rada bi ti povedala vse več, vse topleje, rada bi bila s teboj, ker čutim, kako resno iščeš. Ne boj se: Tiho te pelje Bog v vedno jasnejše gledanje nalog, ki jih zahteva od tebe, in tvoja mala ročica varno počiva v Njegovi. Daj, pridi zopet!

O

VZEMI IN BERI!

Katoličkim djevojkama, dr. Dragutin Kniewald. Ta krasna knjižica je izšla pred malo meseci v Zagrebu. Katoliško dekle najde v njej

najvarnejši kažipot skozi življenje. Na vse misli pisatelj, na vse okolnosti dekletovega življenja se ozira. To kaže že glavna razdelitev knjige:

TVOJA DOMAČA KNJIŽNICA.

Josip Jurčič, Spisi. II. zvezek. Uredil dr. Ivan Grafenauer 1923 Založila Jugoslov. knjigarna. Cena broš. Din 20.—, vez. Din 30.—. Ta zvezek prinaša sledeče povesti: Jurij Kobila, Tihotapec, Vrban Smukova ženitev, Kloštevski žolnir, Grad Rojine in Golida. Kolikor naslovov, toliko znamenitosti in privlačnih lepôt, vrednih branja.

Josip Jurčič, Spisi. X. zvezek. Uredil dr.

Ivan Grafenauer Cena Din 20.—, vez. Din 30.—. Zvezek obsega: Slovenski svetec in učitelj, Veronika Deseniška. — V prvi povesti nas pove Jurčič nazaj v staroslov. zgodovino, v čase sv. bratov Cirila in Metoda. Iz vsake vrstice te povesti diha iskrena domovinska ljubezen. — Veronika Deseniška obdeluje v dramatski obliki kos ožje domače zgodovine.

UREDNIŠKA MOLČEČNOST.

Grozdana. — Seveda, midva obdrživa „Grozdano“, ono drugo ime z njegovo nositeljico vred naj le ostane samo mami. — Pohvalim Vas, da ste spet poslali, pa ni nič hudega, če še nisem zadovoljen. Saj Vam verjamem, da svet nima mnogo sočutja z ubožci, toda, kar Vi slikate, je pa vendar v pretemnih barvah. Prvoobhajanci kleče pri obhajilni mizi. Lepo so oblečeni, med njimi pa je ubogi Francek, kj si je moral obleko izposoditi. Ko je bil duhovnik s sv. hostijo že pri njem, mu je predolgi rokav zdrsnil preko suhih rok in jih pokril . . . Pri dušen zasmeh tovarišev mu je udaril na uho. Vidite, tegale zadnjega kar ne morem verjeti. Pošljite kaj drugega!

Štefka K. — No, saj sem dejal, da bo nekaj takega. „Nobene pesemce nimam“, pišite, „ker vse sproti uničim“. Pozna se Vam pa le, da se Vaša žilica ni šele včeraj zbudila. Veseli me tudi Vaša skromnost: „Pa na Vašo željo sem jih kar zdaj nekaj zložila, samo da Vam ugodim. Dobro, da imate uredniški koš . . .“ Res ne morem nobene dejati v list, sam zase sem jih pa prav vesel. Mislim, da tudi Vam takole „v tihih urah“ napravljajo mnogo veselja, zato le pridno pesnikujte — malo solčnega pesniškega navdahnjenja marsikomu pomaga, da se mu prikazuje svet v lepsi luči. Pozdrav!

Majda Gorjanova. — En sam „Šopek“ ste mi doslej povili, premalo je, da bi Vam mogel dati kako veljavno izpričevalo iz te stroke.

Zvezdica. — Vaš psevdonim je jako lep, žal, da Vaša zvezdica tako žalostno miglja v ta lepi svet. Poleg tega, so že drugi pred Vami peli tako in podobno: Za srečo nisem rojena . . . Jaz bi Vas vse rajši imel, če bi pritrčili meni, ki mislim, da ste.

C. K., Čatež. — Vaša pohvala, da je „Vigred“ lepa, me seveda veseli. Kljub temu moram biti toliko skromen, da dopisa, ki poleg te hvale nič drugega ne pove, ne priobcim.

Francka V. — Verjemite mi, da imam dobro srce in bi rad ugodil Vaši prošnji: Upoštevajte mojo prošnjo in priobčite v „Vigredi“. Toda naj Vam zadostuje moje zagotovilo, da ste me s poslano pesmijo razveselili, ker vidi, da ste res goreča Vigrednica. Prav isto spričuje priložena uganka, katere rešitev je tale: Vigred je dekliški list. Toda ugank za enkrat ni v Vigrednem programu, kar se pa pesmi tiče, obrnite nase zadnji stavek v mojem odgovoru Štefki K. — K uganki dovolite še opazko, da viničar ni — trgovec. Hvale vredno pa je, da Vas veseli taka nedolžna in zraven v bistreča zabava.

M. Fontana. — Hvala za laskavo priznanje! Poslano je dobro in bom prilično uvrstil. Ali bi ne hoteli dovoliti, da pripišem spisu pravo ime?

Odemsov. — Tvoja reč je kar čedna. Vendar ne morem obljubiti. Pri nas smo zelo kavalirski in dajemo — seveda, če je mogoče — pisateljicam prednost pred pisatelji. Bog živi!

ZA OČI IN ROKE.

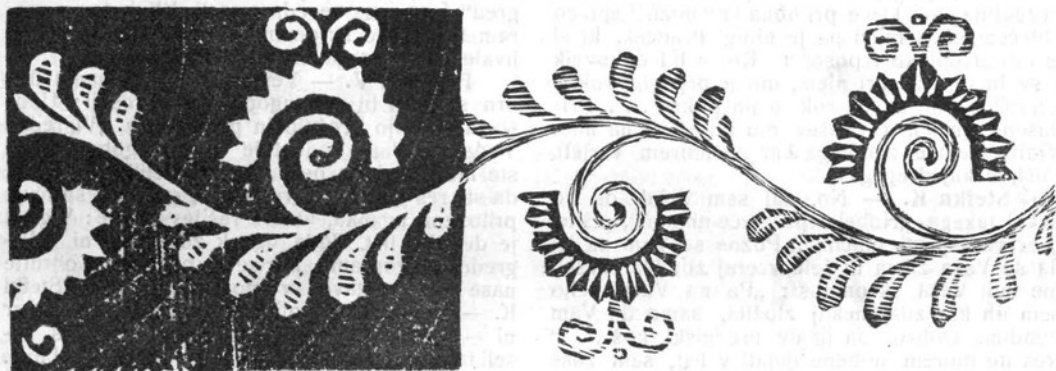

Bordura v narodnem slogu, vezena z belim na belo ali s kako drugo motno barvo, lahko pa tudi v dveh barvah (rdeče-modro ali rdeče-zeleno). Uporaba je uprav mnogovrstna.

Monogrami za na robce z narodnimi okraski, izvedeni na razne nacine. Srednji okrasek v poljubne svrhe.

Bordura v narodnem slogu (nageljčki), vezena s kako enotno barvo ali v dveh barvah (rdeče-modro ali rdeče-zeleno). Uporaba je zelo mnogovrstna. — Vzorci se na željo naročnic dobe proti primerni odškodnini v poljubni meri in obliki. Navesti je mere, namen in naslov na upravništvo lista.

Društvena nabavna zadruga

Ljudski dom, Ljubljana

priporoča vse potrebščine za orliški kroj: rips za bluže, ševijot za krila, čepice, nogavice itd. Dalje trakove za načelnice in predsednice, odznake s tiskom, Za telovadke so v zalogi tudi cvetlični loki.

Dobijo se tudi vse potrebne note za proste vaje.

Naročajte vse svoje potrebščine pri svoji zadrugi

„Vigred“ izhaja po možnosti vsak mesec. List izdaja Orliška podzveza v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljudskem domu. Za članice je list plačan s članarino, za druge stane 25 Din; če se naroči vsaj 15 izvodov na en naslov, le 20 Din.
Odg. urednica: Cilka Krekova. Tisk tiskarne „Tiskovno društvo“ Kranj. 2139-24